

ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА КОРЕКЦИЯ НА ВЪГЛЕРОДНИТЕ ЕМИСИИ НА ГРАНИЦИТЕ (МКВЕГ)

(Информацията се отнася за т.нар. преходна фаза от 1 октомври 2023 г. до 31 декември 2025 г.)

1. Участници и задължение за докладване

Всички дружества, които внасят стоки от трети държави на митническата територия на Европейския съюз, попадащи в приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956, участват в МКВЕГ. Вносът от държави, които участват в СТЕ на ЕС или са свързани с нея, е изключен от прилагането на МКВЕГ.

По време на преходната фаза приложимите задължения на декларатора, подлежащ на докладване, се ограничават до задълженията за докладване съгласно членове 33, 34 и 35 от Регламент (ЕС) 2023/956.

Деклараторите:

- Подават заявка за потребителски достъп на МКВЕГ докладване:
<https://cbam.ec.europa.eu/declarant>
- *МКВЕГ Тестова*: <https://conformance.cbam.ec.europa.eu/declarant>
- Представят тримесечен доклад, съдържащ подробна информация относно количеството на МКВЕГ стоки (произведени от инсталации в трети страни), вида им (като идентифицирани чрез техния код по КН) и вложените емисии

2. Област на приложение и сектори

МКВЕГ се прилага за някои преки емисии на парникови газове от продукти, определени в Комбинираната номенклатура (КН) за секторите на електроенергията, цимента, желязото и стоманата, торовете, водорода и алуминия и изброени в приложение I към Регламента за МКВЕГ (вж. таблица 1 и приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956). Той включва емисиите на CO₂ и N₂O от производството на някои химикали и емисиите на PFC от производството на алуминий. Някои допълнително обработени продукти (напр. винтове) също попадат в обхвата на МКВЕГ). Косвените емисии от електроенергия са обхванати от МКВЕГ за продуктовете групи електроенергия, цимент и торове (вж. приложение II към Регламент (ЕС) 2023/956).

Регламентът за МКВЕГ съдържа и разпоредби за режима активно усъвършенстване, който позволява на дружествата да обработват стоки, внесени извън митническата територия на ЕС, без да плащат вносни мита, дори преди да решат дали да продават готовите продукти в ЕС или извън него, в зависимост от логистичните, търговските или други условия. Завършените продукти от стоки, получени в резултат на режим активно усъвършенстване, също попадат в обхвата на Регламента за МКВЕГ, дори ако готовите продукти не са включени в приложение I към Регламента за МКВЕГ (член 2, параграф 1, член 34, параграф 1).

3. График

Регламентът на ЕС за МКВЕГ (2023/956) влезе в сила през май 2023 г. На 1 октомври 2023 г. започна двугодишна преходна фаза, през която участващите дружества, т.е. вносителите на промишлени суровини и стоки, трябва да докладват на тримесечна база емисиите, вложени в тези продукти. По време на преходната фаза не възникват финансови задължения.

Считано от 1 януари 2025 г., когато влиза в сила чл.17 от Регламент 2023/956, вносителите на стоки от МКВЕГ трябва да получат статус на одобрен декларатор по МКВЕГ.

Считано от 1 януари 2026 г., когато влиза в сила чл.20 от Регламент 2023/956, вносителите на стоки от МКВЕГ трябва да закупуват сертификати МКВЕГ за емисиите, вложени във внесените стоки.

От 2026 г. до 2034 г. обхватът на МКВЕГ ще бъде постепенно разширяван. В същото време безплатното разпределение на квоти в СТЕ на ЕС за тези сектори ще бъде постепенно преустановено.

4. Освобождаване от задължение за докладване

Някои страни на произход

- Продуктите, чиито страни на произход попадат в обхвата на СТЕ на ЕС или са свързани с нея, са изключени от прилагането на МКВЕГ. Понастоящем това са Норвегия, Исландия, Лихтенщайн и Швейцария (приложение III към Регламента за МКВЕГ)
- Изключенията за стоки, различни от електроенергия, от определени държави на произход са изброени в раздел 1 на приложение III към Регламента за СВМ; изключенията за електроенергия могат да бъдат намерени в раздел 2 (понастоящем празен).

Освобождаване за военни цели

Отнася се за всички стоки, внасяни от военните власти на държавите - членки на ЕС, или по силата на споразумение с военните власти на държава извън ЕС в рамките на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС или НАТО.

Ограничено освобождаване за внос на електроенергия

Вносът на електроенергия от държави извън ЕС е обхванат от МКВЕГ, освен ако държавата извън ЕС не е толкова тясно интегрирана във вътрешния пазар на електроенергия на ЕС, че не може да се намери техническо решение за прилагане на МКВЕГ към този внос; това изключение се прилага само при определени обстоятелства и при условията, посочени в член 2 от Регламента за МКВЕГ.

Освобождаване по de minimis

Малките количества (de minimis) внесени стоки, които попадат в обхвата на МКВЕГ, автоматично се освобождават от разпоредбите на Регламента за МКВЕГ, при условие че стойността на тези стоки е незначителна, т.е. не надвишава 150 EUR на пратка. Това освобождаване се прилага и по време на преходната фаза.

5. Докладът за МКВЕГ включва следната информация:

Информацията, която трябва да съдържа докладът за МКВЕГ, се урежда от член 35 от Регламента за МКВЕГ.

Докладът към МКВЕГ се представя на тримесечна база и трябва да съдържа следната информация:

- Общо количество на всеки вид внесени стоки, изразено под формата на мегаватчасове за електроенергията и на тонове за останалите стоки, конкретно за всяка инсталация, произвеждаща стоките в държавата на произход;
- Действителни въглеродни емисии (преки и непреки емисии, генерирани по време на производството) за всеки вид стока, изчислени в съответствие с метода, изложен в приложение IV;
- Непреки емисии за избрани видове стоки (приложение II към Регламента за МКВЕГ)
- Цена за CO₂, платена в страната на произход

6. Крайни срокове, преглед на докладите и санкции

По време на преходната фаза като декларатор, който подлежи на задължението за докладване, трябва да подадете доклад към МКВЕГ до Европейската комисия не по-късно от един месец след всяко тримесечие на календарната година. Първото тримесечие започва на 1 октомври 2023 г. и приключва на 31 декември 2023 г., т.е. първият отчет трябва да бъде подаден най-късно до 31 януари 2024 г.

В съответствие с член 9, параграф 1 от Регламента за прилагане на МКВЕГ измененията на вече подаден доклад към МКВЕГ по принцип са възможни до един месец след крайния срок за подаване на докладите към МКВЕГ.

За първите две отчетни тримесечия се прилага правилото за изключение в съответствие с член 9, параграф 2 от Регламента за прилагане на МКВЕГ, според което вече подадените отчети могат да бъдат изменени до изтичането на крайния срок за подаване на третия МКВЕГ отчет. Следователно измененията на първите два доклада ще са възможни до 31 юли 2024 г.

Освен това докладът за МКВЕГ може да бъде коригиран и след крайния срок в рамките на една година от края на съответното тримесечие въз основа на обосновано заявление, при условие че това е разрешено от компетентния орган в съответствие с член 9, параграф 3 от Регламента за прилагане на МКВЕГ.

По време на преходната фаза и до три месеца след изтичането на крайния срок за подаване на последния доклад за МКВЕГ, Комисията може да преглежда докладите за МКВЕГ, за да провери дали задълженията за докладване са изпълнени от нотифициращите страни, които са задължени да докладват (Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1773, член 11, параграф 1).

7. Как мога да разбера дали трябва да участвам?

Стоките CBAM са стоки от секторите цимент, електроенергия, торове, желязо и стомана, алуминий и водород.

При внос в държава - членка на Европейския съюз, вносителят трябва да сравни кода по КН на внасяните стоки със списъка в приложение I към Регламента за МКВЕГ. В глава 5.2 "Идентифициране на стоките от МКВЕГ" от ръководния документ за прилагане на МКВЕГ за оператори на инсталации извън ЕС Европейската комисия предоставя ръководство стъпка по стъпка за това как да се идентифицират стоките, които попадат в обхвата на МКВЕГ.

[GUIDANCE DOCUMENT ON CBAM IMPLEMENTATION FOR IMPORTERS OF GOODS INTO THE EU](#)

[GUIDANCE DOCUMENT ON CBAM IMPLEMENTATION FOR INSTALLATION OPERATORS OUTSIDE THE EU](#)

8. Разпределение на ролите и задълженията на вносителите и системните оператори в трети държави

Операторите на съоръжение в трета държава, което произвежда продукти от МКВЕГ, имат пряк достъп до информация за всички емисии от съоръжението. Следователно операторът е отговорен за мониторинга и докладването на вложените сиви емисии на всички произведени стоки, внасяни в ЕС.

Вносителят е страната, задължена да докладва, която представя на Европейската комисия докладите за МКВЕГ на тримесечна база по време на преходната фаза и декларациите за МКВЕГ на годишна база по време на редовната фаза. За тази цел докладващата страна изисква от съответния оператор на инсталация данни за въглеродните емисии на произведените МКВЕГ стоки. Докладът за МКВЕГ може да бъде изготвен на тази основа.

ЕС предоставя възможността за използване на [стойности по подразбиране](#) за МКВЕГ докладите до 31 юли 2024 г., което улеснява отчитането. След тази дата, докладите могат да съдържат максимум 20% стойности по подразбиране.

Допълнителна информация по този въпрос може да бъде намерена в ръководството за прилагане на МКВЕГ за оператори на инсталации извън ЕС в глава 4.

9. Санкции

В член 16 от Регламента за прилагане на МКВЕГ са предвидени следните санкции:

Санкцията е в размер от 10 до 50 евро на тон недеklarирани емисии и се налага, ако:

- лице, което има задължение за докладване, не предприеме необходимите мерки за изпълнение на задължението за подаване на доклад за МКВЕГ

- докладът за МКВЕГ е непълен или неточен и нотификаторът не го коригира дори след като е бил помолен за това от компетентния орган

В член 16, параграф 3 се посочват някои обстоятелства, които трябва да бъдат взети предвид по преценка на компетентния орган при оценката на размера на санкциите, включително обхватът на неподадената информация, количествата на неподадените доклади и свързаните с тях неподадени доклади за емисии, дали деклараторът, за когото се отнася задължението за докладване, е действал умишлено или по небрежност и степента на сътрудничество от страна на декларатора, за когото се отнася задължението за докладване.

Възможни са санкции в размер на повече от 50 евро на тон недеklarирани емисии:

- ако непълни или неточни доклади са подадени повече от два пъти подред, или
- докладването е било забавено с повече от шест месеца

Забавеното предоставяне на възможности за регистрация на деклараторите, подлежащи на задължение за докладване, и по този начин късната възможност за изготвяне на доклади за МКВЕГ в България не води до налагане на санкции или други неблагоприятни последици за лицата, подлежащи на задължение за докладване.

Санкциите по член 16 от Регламента за изпълнение на ЕС относно МКВЕГ по принцип няма да бъдат налагани без предварително прилагане на процедура за коригиране. И накрая, в качеството си на компетентен орган за започване на процедури за налагане на санкции, ние ще вземем предвид по подходящ начин забавеното предоставяне на възможности за регистрация и готовността на нотификаторите да сътрудничат при прилагането на законодателството в рамките на нашите правомощия за вземане на решения.

Публикации и полезни материали са достъпни на https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

Филм за данъците и митниците на ЕС "Механизъм за адаптиране на въглеродните граници в 60 секунди"

Технически аспекти:

Проблем (error) с неправилно използван потребител за удостоверяване или липсващ бизнес профил - Това съобщение означава, че потребителят не е регистриран в базата данни (PROD или CONF).

Проблем с валидирането на EORI (потребителят е заседнал при въртящата се икона на напредъка) - При версия 1.2.0.0 ще бъде показано съобщение за грешка

Достъп до системата на ЕС - Влезте с EU Login и регистрирайте мобилен номер, на който ще получите SMS код.

Възможно ли е в случай на непряк митнически представител да се представляват повече дружества?

- Да, възможно е! Деклараторите трябва да знаят от публикуваното ръководство за потребителя на декларатора, че могат да подават един отчет за няколко вносители и не е необходимо да изпращат отделни отчети за всеки вносител.

В такъв случай, трябва ли да регистрираме EORI номерата на тези дружества или само EORI номера на непрекия митнически представител? - Необходимо е да регистрирате само EORI номера на непрекия представител (само един EORI може да бъде регистриран за един профил на декларатор в МКВЕГ).

Има и някои консултантски компании, които биха искали да получат достъп за попълване на тримесечния доклад за МКВЕГ от името на вносителя. Възможно ли е те да действат като служители на няколко дружества? Как ще стане това? Трябва ли те да имат различен вход в ЕС за всяко дружество?

- Консултантските фирми могат да бъдат регистрирани като служители и да получат делегиран достъп от всеки работодател, от чието име ще попълват тримесечния отчет.

- На един и същ акаунт за вход в ЕС може да бъде делегиран достъп като служител от няколко вносители "работодатели".

- Всеки път, когато консултантското дружество следва да се удостовери, то ще трябва да въведе в страницата "Where Are You From (WAYF)" (Откъде сте (WAYF)) EORI номера на "работодателя", от чието име ще попълва отчета.

Къде е наличен регистър на МКВЕГ? - <https://cbam.ec.europa.eu/declarant>

Кой има достъп до регистъра на МКВЕГ като декларатор? - Достъп до регистъра МКВЕГ имат икономическите оператори (ИО), които са вносители или непреки митнически представители. ЕО могат да делегират достъпа си до МКВЕГ декларатора на своите служители.

Кой предоставя достъп до регистъра на МКВЕГ? - Националните компетентни органи са отговорни за предоставянето на достъп до регистъра на МКВЕГ на ИО, които ще действат като декларатори на МКВЕГ.

Кой може да поиска достъп до регистъра на МКВЕГ? - Всяко физическо лице, което може да докаже, че представлява икономически оператор (ИО), може да се обърне към националния компетентен орган (НКО) на страната, в която е установен ИО, за да поиска достъп до регистъра МКВЕГ като декларатор.

До кога трябва да ми бъде предоставен достъп? - Икономическите оператори, които ще подават отчет през януари 2024 г. за четвъртото тримесечие на 2023 г., следва да получат достъп до регистъра МКВЕГ от НКО на държавата, в която са установени, до края на 2023 г.

Къде мога да намеря информация за НКО, за да поискам достъп? – Актуален списък на НКО се публикува на сайта СВАМ Европа https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

Кога ще започне подаването на тримесечни отчети за МКВЕГ? - Подаването на тримесечни отчети за МКВЕГ за Q4-2023 ще започне на 1.1.2024 г.

Кои полета във формуляра QR са задължителни за попълване? - Задължителните полета са отбелязани със звездичка (*). Моля, направете справка и с ръководството за потребителя на декларатора. Допълнително е публикуван и помощен XLS файл с обозначение на незадължителните/задължителните полета.

Къде мога да намеря дефинициите на полетата, които трябва да се попълнят? – В ръководството за потребителя на декларатора.

Каква е разликата между оператор и инсталация? - Операторът е компанията от третата страна, която управлява/експлоатира инсталацията. Инсталация е фабриката, която произвежда стоките от МКВЕГ, внесени от трети страни.

Мога ли да попълвам тримесечните отчети за МКВЕГ, като качвам XML файл, вместо да попълвам ръчно формуляра в Регистъра на МКВЕГ? - Да, XML файл може да се използва за качване на тримесечни отчети в регистъра на МКВЕГ. След като XML файлът бъде успешно качен, ще бъде създаден нов проект на тримесечен отчет, който може да бъде подаден чрез потребителския

интерфейс на Регистъра на МКВЕГ. XML файлът съдържа цялата информация, необходима за тримесечните отчети за МКВЕГ, включително информация за операторите и инсталациите на трети държави.

Къде мога да намеря шаблона за XML файла, който да кача? - XSD файл, който може да се използва за попълване на тримесечния отчет чрез XML, е публикуван на сайта на СВAM Европа (https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en). Също така е наличен примерен файл във формат .zip.

Кога и къде ще бъдат публикувани стойностите по подразбиране? - Стойностите на преките/непреките емисии по подразбиране са публикувани на https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

Ако деклараторът трябва да докладва за множество вносител, може ли докладването да бъде извършено в рамките на един тримесечен доклад на МКВЕГ? - Да, възможно е декларатор (представител) да попълни един тримесечен доклад МКВЕГ, който съдържа няколко вносител. Не е необходимо деклараторът по МКВЕГ да попълва индивидуален тримесечен отчет за всеки вносител.